

Marie Terezie na Pražském hradě 1717–1780

Nový palác / Portikus na III. hradním nádvoří

Mezi lety 1759–1769 (přerušeno bombardováním 1769)

Klidné a střídme fasády Nového paláce jsou architektonicky jasně členěné vertikálami oken, pilastrů, lisén a horizontálami říms i pásové rustiky. Rafinovaná střídmost tvarosloví užívaného vídeňským dvorním architektem Nicola Pacassim (1716–1790) jako by zrcadlila nástup nové pragmatické doby Marie Terezie ve vztahu ke státu i náboženství. Jak do nádvoří, tak k městu se obracející různě vysoká průčelí pracující s blízkým i vzdáleným pohledem. Styl průčelí v sobě nese cosi francouzského. Obdivuhodná je také schopnost vypořádat se se staršími konstrukcemi ovlivňujícími půdorysný rozvrh, ale i se staršími architektonickými detaily, jakými jsou raně barokní kamenná ostění dnešního vstupu do Kanceláře prezidenta republiky. Ostění portálů jsou z doby císaře Leopolda I. (1640–1705), ale za vlády Marie Terezie byla dovedně N. Pacassim vkomponována do novotvaru balkonu neseného sloupovím, čili krytého portiku. Vznikl tak reprezentativní vstup do paláce, ale i místo pohodlného vystoupení z kočáru chráněné před deštěm. Hybná, žensky chvějivě působící dynamická křivka zůstala v obrysu celého tvaru a spolu s pozlaceným kovaným zábradlím kontrastuje s okolní spartánsky mužnou jednoduchostí fasád. Ale není to jednoduchost opravdová, jen dovedně předstíraná v duchu soudobé rafinované galantní hry.

Text: © Jaroslav Sojka; foto: © Správa Pražského hradu, Jan Gloc